

PITANJA I ODGOVORI

JE LI GOŠĆA HRVATSKA RIJEČ?

Zdenka V. kaže da nikada u svojoj mladosti nije čula riječ *gošća*, a odrasla je i školovana u Sarajevu. Prvu godinu ekonomije studirala je u Beogradu i tamo se sreća s tom riječi i zato je smatra srpskom. Od tada živi u Zagrebu i kaže da je nije čula do prije nekoliko godina pa kad je sada čuje, osjeća je kao srpsko nametanje i pita ima li pravo.

Ima, ali samo zato što je to njezin jezični osjećaj. Svatko ima pravo na svoj jezični osjećaj, ali kriterij za ocjenu nije osobni jezični osjećaj nego opći hrvatski pa treba provjeriti što drugi osjećaju. Prema hrvatskim potvdama mogu reći da je drugi smatraju hrvatskom jer potvrde nalazimo u naših pisaca kao što su J. Leskovar, M. Nehajev, F. Horvat Kiš, V. Nazor, Đ. Vilović, S. Kolar i jedan pisac u zagrebačkom časopisu *Literatura* iz 1957. na 130. stranici. Da dalje tražimo, vjerojatno bismo našli i drugih hrvatskih potvrda, ali kad bismo Đ. Vilovića i isključili, još uvijek ima dovoljno toga da *gošći* možemo izdati hrvatsku domovnicu.

Možemo pitačici vjerovati da riječ *gošća* nekada nije čula u Zagrebu jer je i sam pojam 'ženski gost' rijedak. Naime, i kad je jedan gost, za druge je dovoljno reći samo *gost*, jer se samo u posebnim prilikama naglašava da je bio ženski gost, a i kad je tako, najčešće se kaže *kolegica*, *prijateljica* i sl. Danas je *gošća* prilično česta riječ na radiju i televiziji jer tu upravo nije prikladno reći *ženski gost*, a ni samo *gost* za žensku osobu kad se da-

nas sve više ženske osobe označuju imenicama ž. roda.

Ako je *gošća* prije bila rijetka riječ, to ne znači da nije hrvatska, da je drugi ne prihvaćaju. Istina jest da nije potvrđena u starijim hrvatskim rječnicima i da je u kajkavskome nema, prema *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika* potvrđena je u tome značenju riječ *gošćenica* (prema muškom *gošćenik*), ali je zanimljivo da u tome rječniku nema riječi *gostica* iako je nalazimo u Belostenčevu *Gazophylaciumu*. *Gošća* je potvrđena u staroslovenskom, u liku *gostija*, i po tome je potencijalna hrvatska riječ, pogotovu što i u slovenskom nalazimo *gostja*. *Gošća* je potvrđena u Karadžićevu *Srpskom rječniku*, po tome bi bila srpska, ali Karadžićev je primjer iz narodnih poslovice i glasi, kako ga navodi AR: *Kad se gošća nakloni na hajvar a grahu ni mu kaet, onda domačica reče*. Budući da je Karadžić riječi unosio i s hrvatskoga jezičnoga područja, to već samim time može biti i hrvatska, a pogotovu što se nalazi u susjedstvu s riječi *grah* i likom *hajvar*. Ipak, ako se komu ta riječ ne sviđa, ne mora je upotrebljavati, ali ne može braniti drugima da je upotrebljavaju, to više što je potrebna. Na taj prigovor pitačica kaže da bi radije rekla *gostica*, iako nije znala da je već potvrđena. Moglo bi i tako biti, ali samo ako se proširi, i to bez nametanja.

Zanimljivo je spomenuti da od šest poimence spomenutih hrvatskih pisaca tri su kajkavca, a ipak nisu upotrijebili riječ *gostica*.

Stjepan Babić